

proficiat met je activiteit als vrijwilliger!

Misschien ben je niet aan je proefstuk toe en is dit een extra engagement dat je er graag bij neemt. Dan willen we je van harte danken en je vragen even verder te lezen.

Je bent aan je proefstuk toe? Tof. Voor de eerste keer een activiteit uitvoeren als vrijwilliger is best spannend. We hopen dat het meevalt. Door verder te lezen vind je toch al wat antwoorden op je vragen.

Wil je pas op zoek gaan naar de geknipte taak nadat je de basisinformatie hebt doorgenomen?

Prima. Lees dan zeker verder.

Dit boekje geeft in een notendop de spelregels van het vrijwilligerswerk weer. Niet om je af te schrikken of het vrijwilligerswerk moeilijker te laten lijken dan het is. Integendeel! We wapenen je gewoon met informatie die je best op zak hebt en houdt.

Want sinds 1 augustus 2006 bestaat er een vrijwilligerswet. Die regelt een aantal zaken. De voornaamste zetten we hier voor jou op een rijtje. We durven nog verder te gaan door je ook te attenderen op zaken die niet in die wet staan, maar die voor jou als vrijwilliger wel belangrijk kunnen zijn.

*Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw
(i.o.v. van Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Vanackere)
September 2008*

inhoud

Enkele basisprincipes	3
De vrijwilligerswet	7
Informatie	8
Aansprakelijkheid en immunititeit	13
De verzekeringsplicht	17
Kostenvergoedingen	20
Let op je papierwinkel	24
Samenwerken is samen afspraken maken	27
Tenslotte	30
Nuttige adressen	31
Colofon	32

enkele basisprincipes

vrijwilligerswerk vraagt een vrijwilligersorganisatie

Nogal logisch denk je. Je kan alleen maar vrijwilligerswerk doen in een organisatie die met vrijwilligers werkt. Ja, de kans is erg groot dat je collega-vrijwilligers zal ontmoeten, of zal je eerder samenwerken met iemand die een betaalde functie heeft in de organisatie?

In een aantal gevallen zal je er alleen voor staan. Alleen in die zin dat je je activiteit alleen uitvoert, niet in groep. Het kan ook betekenen dat je de enige vrijwilliger bent! Dat kan als de vereniging bijvoorbeeld net opstart; er vraag is naar bepaalde specialiteiten (iemand die de redactie van de website doet, sponsordossiers opstelt, een bepaalde opleiding heeft gevolgd,...), of gewoon omdat het om een erg kleine werking gaat.

Voor jou is het belangrijk te weten dat je je in elke vrijwilligersorganisatie kan inzetten: een grote of kleine organisatie, in een vereniging waarbinnen enkel vrijwilligers actief zijn, maar ook binnen een gemeente, een bibliotheek,....

laat je niet in de luren leggen!

De keuzemogelijkheden zijn ruim. Je kan je inzetten in een sportclub, een natuurvereniging, een groep wandelaars, slachtofferhulp, een vzw die personen met een handicap helpt, voor het thuiscomposteren in je gemeente, als voorleesmens in de bibliotheek, als activist van de vredesbeweging, in de eigen provincie, in het buitenland....

Zo lijkt het erop dat je zowat overal waar je maar wil actief kan zijn als vrijwilliger. Dat is ook niet helemaal correct.

Je kan immers enkel vrijwilligerswerk doen in een organisatie zonder winstoogmerk, of in een feitelijke vereniging die een onbaatzuchtig doel nastreeft, binnen een lokaal bestuur dat het 'algemeen belang' dient.

Van zodra er (teveel) centen aan de activiteiten kunnen worden verdiend, er winst gemaakt wordt die aan aandeelhouders wordt uitgekeerd, er voor de productie en/of dienstverlening normaal gezien betaalde arbeidskrachten moeten zijn... is het vrijwilligerswerk taboe! Een Naamloze Vennootschap mag geen vrijwilligers inzetten. Een deel geprivatiseerd/deels gemeentelijk bedrijf (waar winst wordt geboekt) mag evenmin vrijwilligers inzetten.

*'Vrijwillig deelnemen' aan medische experimenten is geen vrijwilligerswerk.
Dagelijks naar bedrijf Y gaan om daar zogenaamd 'vrijwillig' receptioniste te gaan spelen, valt ook niet onder wat we verstaan onder vrijwilligerswerk.*

de makkelijke praktijkproef

Heb je dit boekje gekregen van de organisatie dan kan je er vanop aan dat je in een vrijwilligersorganisatie bent terecht gekomen. Vrijwilligerswerk kan hier!

Heb je dit boekje via via ontvangen of op onze website gelezen? Als je het door hebt genomen voor of nadat je je kandidaat hebt gesteld als vrijwilliger, weet je het juiste antwoord wellicht wel.

Kom je tot de conclusie dat je in die organisatie eigenlijk niet actief mag zijn als vrijwilliger, kunnen we je enkel aanraden naar een andere organisatie op zoek te gaan. Zo loop je geen nare risico's. Via www.vrijwilligerswerk.be vind je zeker zo'n organisatie.

Blijf je twijfelen of je wel op de juiste plek terecht bent gekomen? Contacteer een steunpunt vrijwilligerswerk naar keuze en leg je vraag aan hen voor. De adressen vind je achteraan.

vrijwilligerswerk vraagt 'activiteiten'

Het spreekt voor zich dat vrijwilligerswerk meer inhoudt dan gewoon lidgeld te betalen om een organisatie te ondersteunen of je in te schrijven tijdens een activiteit die je wel tof lijkt.

Een vrijwilliger biedt dat tikkeltje meer: hij of zij helpt de organisatie om haar doelstelling te bereiken. Dat kan zijn door de

handen uit de mouwen te steken: een zaal versieren voor een feest, in de keuken helpen, folders van de drukker gaan halen, bonnetjes verkopen, door een soort *begeleidingsopdracht* uit te voeren: een uitstapje naar de zoo met een groep kinderen, de jaarlijkse bedevaartreis naar Lourdes mee begeleiden, ervoor instaan dat jongeren getraind worden in hun favoriete sport, een cursus bloemschikken geven en begeleiden, taalbadtrainingen geven. Ook zogenaamde *intellectuele inzet* kan beschouwd worden als vrijwilligerswerk: advies geven, strategische plannen uitstippelen in de raad van bestuur, expertise inbrengen, het documentatiecentrum organiseren,...

Je bent als vrijwilliger dus als het ware een categorie apart, omdat jij instaat voor de goede werking en uitvoering van de activiteiten. Het vrijwilligersschap belet niet dat je zelf aan bepaalde activiteiten deelneemt (in de organisatie waar je ook actief bent als vrijwilliger of in een andere organisatie) of dat je lid bent van de organisatie waar je je vrijwilligerswerk doet. Het ene spreekt het andere niet tegen.

Raak je wat in de war door al die begrippen 'lid-deelnemer-vrijwilliger'? Vraag dan ons landkaartje aan of grasduin op onze website www.vrijwilligerswerk.be.

vrijwilligerswerk kan niet zonder een vrijwilliger

Hét hoofdpersonage van het vrijwilligerswerk is de vrijwilliger natuurlijk. Dat ben jij! Laat ons nagaan of jij aan bepaalde voorwaarden moet voldoen:

Volgens de vrijwilligerswet:

- De vrijwilligerswet geeft aan dat je een mens van vlees en bloed moet zijn om je als vrijwilliger te kunnen inzetten
 - *whow, dat is alvast geen probleem anders zou je dit boekje niet kunnen lezen of beluisteren.*
- Je moet 'groot' genoeg zijn om jezelf als vrijwilliger te engageren.
 - *opgelet dus als je jonger bent dan 16 (meer info op onze website)*
- In bepaalde gevallen is het essentieel om je papieren in orde te brengen.
 - *daarover later meer (zie 'let op je papierwinkel).*
- Mensen die geen vaste verblijfplaats hebben in België, of geen 'papieren' hebben, kunnen (nog) geen vrijwilligerswerk doen.

Volgens de organisatie:

- Een organisatie mag geen (kandidaat) vrijwilligers discrimineren maar ze kan wel voorwaarden stellen op basis van ervaring, opleiding, leeftijd,...

Bedenk dat sommige verenigingen zich enkel op specifieke doelgroepen richten.

Gepensioneerdenverenigingen zoeken liefst vrijwilligers uit de eigen leeftijdsgroep. Een jonge snaak heeft er dan niet zo veel te zoeken. Wat je bij de gepensioneerden wilde gaan doen, vind je ongetwijfeld ook in een jongerenvereniging.

Er kunnen dus redenen bestaan, die niets te maken hebben met vaardigheden, houdingen, je persoon...om je niet te aanvaarden. Ben je ervan overtuigd dat er discriminatie in het spel zit? Dan kan je (als je goede bewijzen in handen hebt) steeds een klacht neerleggen.

moet ik dan iets kennen?

Er is vrijwilligerswerk in alle soorten maten en gewichten. Iedereen heeft bijzondere talenten. Dus ook op ieder vrijwilligersspotje past een vrijwilligersdeksel.

Een goede inzet en houding zijn al belangrijke instrumenten waarmee je aan de slag kan gaan. Besef wel dat sommige activiteiten wel wat kennis of ervaring vergen, maar laat dat je niet afschrikken. Er zijn organisaties die je daarin begeleiden en vorming of training aanbieden.

de vrijwilligerswet

De vrijwilligerswet is sinds augustus 2006 in werking. Om je als vrijwilliger in te zetten moet je de details van deze wet niet kennen. Wil je wel weten wat er precies instaat? Surf dan naar www.vrijwilligerswerk.be: je vindt hier zowel de wettekst zelf terug als een rubriek veelgestelde vragen.

We geven hier wel kort weer wat jou aanbelangt.

twee belangrijke plichten voor de organisatie

Met de vrijwilligerswet krijgt elke organisatie die vrijwilligers inschakelt, een aantal plichten ten opzichte van jou, vrijwilliger. Normaal zal de organisatie je daarover spontaan informeren. Niets belet echter dat je bijkomende vragen stelt.

Er zijn twee belangrijke plichten:

- Ten eerste moet de organisatie je over een aantal zaken informeren.
- Ten tweede: verzekeringsplicht.

informatie

je hebt recht op informatie

De informatieplicht betekent dat de organisatie je informatie moet geven over minstens deze vijf punten:

1. wat het sociale doel is van de organisatie
2. wat het juridisch statuut is van de organisatie
3. dat je verzekerd bent (of juist niet) en voor wat je verzekerd bent
4. of je een kostenvergoeding zal ontvangen
5. dat er een geheimhoudingsplicht geldt waaraan jij je moet houden

de informatieplicht houdt in dat de organisatie je moet vertellen:

Waarvoor ze staat: wat is het doel dat ze nastreeft?

Bijvoorbeeld: kansarme jongeren een zinvolle tijdsbesteding geven. Of 'educatieve programma's ontwikkelen over de toestand in Guatemala', Of: 'humanitaire acties ondernemen', of 'oudere mensen een aangepaste opvang aanbieden',

Jij kan dan als vrijwilliger zelf bepalen of je dat doel mee ondersteunt. Doe je dat niet, zoek je best elders een activiteit. De organisatie mag tenminste je steun en loyaliteit verwachten.

Welke juridische vorm de organisatie heeft

Zoals al gezegd mag het vrijwilligerswerk volgens de vrijwilligerswet alleen gebeuren binnen een organisatie zonder winstoogmerk. Meestal spreken we hier dan van een vzw (vereniging zonder winstoogmerk, en als dusdanig gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad). Maar ook openbare besturen (de gemeente, een cultureel centrum,...) kunnen vrijwilligers inzetten. We spreken hier over een publieke rechtspersoon.

Ook Instellingen van Openbaar Nut kunnen vrijwilligers inzetten. Het Rode Kruis is hiervan een voorbeeld.

Tot slot kan vrijwilligerswerk ook gebeuren binnen een feitelijke vereniging. De feitelijke vereniging is geen juridische persoon (zoals bvb een vzw wel is). Alleen als de feitelijke vereniging actief is zonder winst te beogen, kan een vrijwilliger er actief in zijn.

De vrijwilligerswet legt aan de organisaties op om die juridische vorm duidelijk te maken aan jou, vrijwilliger. De kans dat je daar niet meteen van wakker ligt (je wil immers actief zijn) bestaat. De wetgever vindt wel dat je het moet weten. In sommige organisaties reikt de bescherming van de vrijwilligers minder ver dan in andere organisaties.

Als je verneemt dat je actief wordt in een feitelijke vereniging, laat dan even dit belletje rinkelen: over wat voor soort feitelijke vereniging gaat het nu eigenlijk?

Je kan actief worden in verschillende soorten feitelijke vereniging. We geven even de mogelijkheden weer.

Mogelijkheid 1: de feitelijke vereniging is opgericht door één trekker die het geheel in goede banen leidt en die mensen om zich verzamelt om mee te helpen.

Tita studeerde sinologie in Zuid China, een gebied dat net weer overstroomd is. Omwille van haar sympathie met één van de dorpen, zet ze een e-mail en sms-actie op om kleding en zeeproducten te verzamelen. Tita handelt alleen, zij organiseert alles en haar helpers (twee jongere zussen) volgen haar instructies op.

Dit soort feitelijke vereniging valt niet onder de vrijwilligerswet. Je geniet dus geen bescherming van de wet.

Mogelijkheid 2: de feitelijke vereniging is opgericht door een aantal mensen, en er zijn minstens twee mensen (in de praktijk vormen ze een bestuur) die alles plannen en organiseren. Zolang ze initiatieven nemen die de samenleving of een 'goed doel' ten goede komen en dus zelf geen winst maken om onderling te verdelen, kan vrijwilligerswerk hier.

Patrick, Luc en Walter starten een straatcomité op, om zowel te protesteren tegen de doorgang van het zwaar vrachtvervoer als om de burens dichterbij elkaar te brengen via een aantal activiteiten. Ze komen hiervoor minstens maandelijks samen. Walter zit de vergaderingen voor en meestal maakt Luc het verslag. Patrick zorgt er dan weer voor dat de andere geïnteresseerde buurtbewoners weten wanneer ze vergaderen (zodat ze kunnen deelnemen) en verspreidt de verslagen achteraf.

Je geniet als vrijwilliger de bescherming van de vrijwilligerswet. Maar let op, die bescherming is slechts gedeeltelijk! We gaan hier meer in detail op in onder het deeltje verzekeringen.

Mogelijkheid 3: de feitelijke vereniging waar je je hebt aangediend valt eigenlijk onder een groter geheel, een koepel (een grotere organisaties) waarvan de lokale vereniging als feitelijke vereniging deel van uitmaakt.

Kid is de hoofdleder van de lokale afdeling van de scouts van Zoetergem. Ze bezitten geen lokalen noch terreinen en functioneren als 'feitelijke vereniging'. Scouting Zoetergem maakt echter deel uit van de koepel 'Scouts en Gidsen Vlaanderen'.

In dit geval geniet je de volledige bescherming van de vrijwilligerswet. Je kan op beide oren slapen.

Of je verzekerd bent als vrijwilliger

De vrijwilligerswet stelt dat elke organisatie die vrijwilligers inzet, een verzekering moet sluiten, voor wat betreft de burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

Deze verzekeringsplicht geldt niet voor de feitelijke vereniging die we onder 'mogelijkheid 2' hebben besproken.

Je mag er wel vanuit gaan dat je verzekerd bent voor burgerrechtelijke aansprakelijkheid als je actief wordt of bent:

- In een vzw
- In een instelling van openbaar nut
- In een publieke rechtspersoon (zoals een gemeente)
- In een feitelijke vereniging die deel uitmaakt van een grotere structuur of geheel
- In een feitelijke vereniging waar arbeiders of bedienden tewerkgesteld zijn en die voor de rest ook onder de definitie van de vrijwilligerswet valt.

Voor wat je allemaal verzekerd bent

De vrijwilligerswet verplicht een verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

In de meeste gevallen is dit dus geregeld. De organisatie is ertoe verplicht en kan deze plicht niet op jou, vrijwilliger, afwentelen. Ze is echter niet verplicht om je tegen lichamelijke ongevallen te verzekeren.

De organisatie moet je niet met zoveel woorden zeggen of je verzekerd bent voor lichamelijke ongevallen of niet. Als ze er niets over zegt, mag je er vanuit gaan, dat hiervoor geen dekking is voorzien. Bij twijfel: vraag het gewoon na.

Of je een kostenvergoeding zal ontvangen of niet

De organisatie bepaalt zelf of ze een kostenvergoeding geeft. Een kostenvergoeding is niet meer of niet minder dan een vergoeding die jij als vrijwilliger maakt voor het vrijwilligerswerk.

Het is geen betaling, wel een soort terugbetaling van gemaakte kosten.

Als de organisatie je belooft een kostenvergoeding te geven, dan heb je daar recht op. Het geldt dan als een afspraak tussen jou en de organisatie.

Toch kan de organisatie ervoor kiezen geen kosten te vergoeden. Je kan dan niets opeisen. De vrijwilligerswet opent namelijk geen enkel recht op kostenvergoeding.

Dat jij je moet houden aan de geheimhoudingsplicht

Vrijwilligerswerk doen betekent met anderen samenwerken. Je wisselt informatie uit, je ziet en hoort dingen. Niet alles wat je opvangt van of over anderen mag je zomaar verder vertellen.

Een vrijwilliger moet discreet omgaan met van anderen gekregen informatie. De geheimhoudingsplicht is wettelijk verplicht en legt een verantwoordelijkheid op jouw schouders, vrijwilliger.

Stel dat jij iets dat je in vertrouwen werd meegedeeld rond bazuinde, en dat de persoon die je die informatie in vertrouwen had meegedeeld, hierdoor schade lijdt. Dan kan die persoon naar de rechtbank stappen en jou pogen verantwoordelijk te stellen voor de geleden schade. In dit soort gevallen speelt er geen specifieke bescherming van de vrijwilligerswet.

Je ontdekt als vrijwilliger dat een van de mensen waar je op bezoek gaat er wel sjofel uitziet, maar dat er heel wat rijkdom in hun huis te vinden is, echte antiek zelfs. Jij moet daarover discreet zijn.

Als penningmeester weet je dat familie X geen lidgeld betaalt, omdat ze daarvoor niet de financiële middelen

hebben. Jij moet daarover zwijgen. Indien je het rondbazuint en dit zou leiden tot negatieve reacties ten opzichte van de familie X, dan heb je de geheimhoudingsplicht geschonden.

Ben je nu actief in een organisatie waar bijzondere regels gelden inzake geheimhoudingsplicht, dan brengt men je daarvan ongetwijfeld op de hoogte. Twijfel je erover of iets al dan niet onder de geheimhoudingsplicht valt, vraag het dan even gerust na in de organisatie zelf.

aansprakelijkheid en immuniteit

je bent niet aansprakelijk

Een andere, tweede belangrijke plicht die op organisaties rust, is de verzekeringsplicht. De organisatie is burgerrechtelijk aansprakelijk.

De vrijwilligerswet wil de vrijwilliger beter beschermen dan vroeger. Dat doet de wet door verantwoordelijkheid bij de organisatie te leggen.

Voortaan is de organisatie burgerrechtelijk aansprakelijk voor het 'vrijwilligers-werk' dat in haar opdracht gebeurt.

Laat ons het wat concreter uitleggen.

Eerst het begrip *burgerrechtelijke aansprakelijkheid*, want daar draait het helemaal om.

Iemand is burgerrechtelijk aansprakelijk als hij of zij een fout heeft gemaakt waardoor een ander schade lijdt. De schadelijder wil dat de schade hersteld of vergoed wordt. Hij of zij zal zich wenden tot diegene die de schade heeft veroorzaakt om een schadevergoeding te eisen.

Je staat op een helling te wachten voor het rode licht. Als het licht op groen springt raak je in paniek waardoor je wagen achteruit bolt en met een doffe knal tegen de achterligger botst. De bumper is ingedeukt en een van de pinklichten stuk. De chauffeur van die wagen ondervond schade door jouw fout. Jij zal die schade dus moeten vergoeden of herstellen (of je verzekering moeten laten tussenkomen).

Het principe dat diegene die door zijn of haar fout schade veroorzaakt aan een ander, daarvoor moet opdraaien, is een belangrijk principe in het 'gemeen recht': het recht dat op iedereen van toepassing is.

Voor de vrijwilligers (let op: niet allemaal!) wordt er een uitzondering gemaakt op de 'algemene regel'. De wetgever vond het niet fair dat mensen die hun vrije tijd en energie steken in activiteiten ook nog eens het risico konden lopen burgerrechtelijk aansprakelijk gesteld te worden.

Bij het verrichten van het vrijwilligerswerk zijn de vrijwilligers daarom voortaan 'immuun'. Als je als vrijwilliger door je fout schade veroorzaakt aan een ander, kan enkel de organisatie en niet de vrijwilliger worden aangesproken.

Immuun betekent dat je niet 'aangetast' kan worden. Het is net zoals in de herfst langs de dokter gaan om een griep prik te gaan halen. De inspuiting maakt je immuun voor de griep. Deze ziekte zal je dus niet vellen.

Toch even aandacht: **Je kan je immuniteit kwijtspelen. En: sommige vrijwilligers zijn nooit immuun.**

verlies van immuniteit

Je kan je immuniteit kwijtspelen en dan ben je natuurlijk niet langer immuun. Met als mogelijk gevolg dat diegene(n) die schade leed door jouw fout toch achter je veren kan aanzitten. De immuniteit verlies je echter niet zomaar. Vaak is het 'eigen schuld, dikke bult'.

Je kan de immuniteit kwijtspelen in drie mogelijke gevallen:

1. Een ezel stoot zich geen twee keer aan eenzelfde steen...

Je maakt altijd weer dezelfde of een gelijkaardige fout: de organisatie wijst je daarop maar je lapt de goede raad aan je laars, of je negeert meer algemene instructies van de organisaties aan de (alle) vrijwilligers in het algemeen.

Er wordt aan de vrijwilligers uitgelegd dat ze steeds goed moeten controleren dat de rolwagens die gebruikt worden voor wekelijkse groepswandelingen vanuit een rustoord, goed opgesteld moeten worden. Een van de vrijwilligers wil altijd vooraan in de rij staan, en volgt de aanwijzingen minder nauwgezet. Het is al gebleken dat hij tijdens wandelingen al 'technische problemen' ondervond door zijn slordigheid. Op een bepaalde dag loopt het fout, waardoor de inzittende schade oploopt.

Gebeurt het verschillende keren en de fout leidt op een bepaald ogenblik tot schade aan een ander, dan kan het gebeuren dat de organisatie haar been stijf houdt en redeneert dat jij als vrijwilliger genoeg kansen hebt gehad om de fout recht te zetten. Misschien wil ze dat je er voor opdraait. De organisatie kan dan proberen de hele burgerrechtelijke aansprakelijkheid bij jou te leggen. Het resultaat is duidelijk: indien jij het pleit verliest, zal jij de schade moeten herstellen of vergoeden.

2. Oeps, je gaat te ferm uit de bocht

Een andere manier om je immuniteit te verliezen is een grove of zware fout maken. Je doet iets waarvan je moet weten dat het niet hoort.

Je engageert je om met een groep van de plaatselijke vereniging een bezoek te brengen aan een likeurstokerij, met degustatie achteraf. Het smaakt lekker maar je wordt er dronken door, waardoor je verkeerd telt en te weinig mensen mee terug in de bus neemt. Op de koop toe begin je amok te maken met een van de deelnemers en beschadigt materiaal van die betrokken persoon.

Het spreekt voor zich dat je de taken die de organisatie je toevertrouwt op een verantwoordelijke manier dient uit te voeren. Gebeurt dat niet, kan de organisatie (of haar verzekeraar) daarin een argument vinden om je je immuniteit af te nemen.

Ook hier is het duidelijk dat de organisatie dan niet langer tussenkomt om de schade te vergoeden, maar dat het op jou afgewenteld kan worden.

3. De bedriegende bedrieger

Wie bedrog pleegt of opzettelijk een fout maakt om daaruit schade te doen voortvloeien, verliest natuurlijk zijn of haar immuniteit.

Een vrijwilliger, die gefrustreerd is omdat hij jarenlang steeds als laatste eindigde op allerlei wandelzoektochten, heeft de opdracht om de pijlen voor de jaarlijkse wandelzoektocht te zetten. Per opzet plant hij twee pijlen verkeerd in, waardoor heel de meute van wandelaars door privé-domein ploeteren en de aanplanting zo vernielen.

Een vrijwilliger verkoopt zoeternijen voor een vereniging. Hij gaat van deur tot deur en vult de bestelbriefjes in, incasseert het geld maar steekt het in zijn eigen zak. De mensen krijgen hun bestelling niet, waardoor de organisatie een ernstige reputatie-deuk overhoudt en vragen krijgt tot terugbetaling.

Denk erom dat dit soort vrijwilliger zijn immuniteit per definitie verliest. Het is ook niet het soort mensen dat in het vrijwilligerswerk thuis hoort!

De vrijwilliger die zich inzet, rekening houdt met wat mag, kan en moet, zal weinig of geen risico lopen de immuniteit te verliezen.

Sommige vrijwilligers zijn nooit immuun

Vrijwilligers die actief zijn in een zogenaamde onafhankelijke feitelijke vereniging zijn niet immuun. Een onafhankelijke feitelijke vereniging is een vereniging die met vrijwilligers werkt maar:

- die geen personeelsleden heeft
- die niet verbonden is aan een
 - organisatie met rechtspersoonlijkheid (meestal een koepelorganisatie)
 - feitelijke vereniging die personeelsleden heeft

Vaak gaat het om kleinere initiatieven zoals een wijkcomité. Toch zijn er ook heel wat feitelijke verenigingen in de sportsector, amateurkunsten, derdewereldbewegingen, ... die al een jarenlange werking hebben, zelfs een 'bestuur' hebben dat alles draaiende houdt. Maar omdat deze verenigingen niet vasthangen aan een andere structuur of geen betaalde personeelsleden in dienst hebben, vallen ze buiten de vrijwilligerswet voor wat betreft de burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

Het komt er gewoon op neer dat iedereen (lid én vrijwilliger) voor de eigen fouten waardoor schade veroorzaakt wordt aan anderen, zelf persoonlijk aansprakelijk gesteld kan worden.

We hadden dat liever anders gezien, maar de wet heeft geen betere oplossing kunnen bedenken.

Daarom willen we je vragen extra aandachtig te zijn als je je engageert in een vereniging. Vraag goed na of het een feitelijke vereniging is of niet. Als dan blijkt dat het een zogenaamde 'onafhankelijke feitelijke vereniging' is, wees dan dubbel alert.

Je weet dan:

- Dat je niet immuun bent, maar onder de regels van het 'gemeen recht' (zie hierboven) valt waardoor
 - *het mogelijk is dat je zelf zal moeten opdraaien voor een fout die je maakte als vrijwilliger en waardoor schade ontstaat aan een ander*
- Je je daarvoor wel zelf kan indekken door een verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid privé-leven (de zogenaamde familiale polis) te sluiten
 - *De wet bepaalt uitdrukkelijk dat vrijwilligerswerk zich in je privé-leven afspeelt, dus de verzekeringsmaatschappij kan op deze basis niet weigeren tussen te komen maar natuurlijk zit je wel in de minder comfortabele situatie dat je zelf je contacten met de verzekeringsmaatschappij (of makelaar of tussenpersoon) zal moeten afhandelen.*

de verzekeringsplicht

Nu je als vrijwilliger immuun bent, is het aan de organisatie om ervoor te zorgen dat ze goed ingedeekt is voor mogelijke schadegevallen. Daarom legde de vrijwilligerswet een verzekeringsplicht op aan de organisaties die met vrijwilligers werken.

Het spreekt voor zich dat heel wat organisaties al een verzekering aanboden voor deze wet. Diegenen die nog geen verzekeringsbescherming gaven aan hun vrijwilligers moesten een verzekering sluiten.

De organisatie heeft je dat meegedeeld toen ze je informatie gaf. Als je niet zeker weet of er een verzekering is, vraag het dan gerust na. Je hebt recht op deze informatie.

we geven je hierbij ook nog enkele aandachtspunten:

- Het is aan de organisatie om ervoor te zorgen dat je verzekerd bent op het gebied van burgerrechtelijke aansprakelijkheid
- De organisatie kan deze verzekeringsplicht niet op jou, vrijwilliger, afwentelen: dat is gewoon tegen de wet zelf (behalve als je actief bent in een feitelijke vereniging waar je geen immuniteit geniet, dan geldt er eenvoudigweg ook geen verzekeringsplicht)
- Onthoud wel dat de vrijwilligerswet enkel een plicht oplegt om de burgerrechtelijke aansprakelijkheid te verzekeren, ze is dus niet verplicht om een verzekering aan te bieden

voor lichamelijke ongevallen

Een lichamelijke ongeval is gewoon een ongeval dat je overkomt, het overkomt je of je hebt het je eigen aangedaan (struikelen over je losse veters, een hindernis niet opgemerkt waardoor je valt, je glijdt tijdens een wandeltocht in het water, je snijdt je hand aan een gebroken glas terwijl je in de kantine staat te afwassen...). De kosten die je maakt voor de verzorging komen op je eigen schouders terecht. Weet wel dat:

- het ziekenfonds voor een deel zal tussenkomen
- de organisatie misschien ook wel een verzekering heeft die een (al dan niet gedeeltelijke) tussenkomst voorziet.

voor je auto

De vrijwilligerswet legt ook hier geen verplichting op aan de organisatie. Als je tijdens de activiteit of van en naar de activiteit een ongeval meemaakt met de wagen, zal je eigen autoverzekering tussenkomen (als je zelf in fout bent).

- dat lokt soms wat wrevel uit, omdat mogelijk niet alle schade vergoed wordt, maar we willen er wel op wijzen dat eenzelfde regeling geldt voor personen die de eigen wagen gebruiken voor en/of tijdens hun werk
- sommige organisaties bieden wel een omniumverzekering aan, dus vraag het na voor de zekerheid

Nogmaals willen we je eraan herinneren dat de verzekeringsplicht niet geldt voor de zogenaamde onafhankelijke feitelijke verenigingen, dus waar je als vrijwilliger geen immuniteit geniet.

Deze feitelijke verenigingen kunnen vanzelfsprekend volgende dingen doen:

- toch een verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid aanbieden (eventueel uitgebreid met een ongevallenverzekering)
 - maar let op, dit levert je geen immuniteit op, het kan misschien een extra veiligheid opleveren, maar zeker niet de garantie dat je buiten schot blijft als er zich een schadegeval voordoet
 - aankloppen bij een van de provinciale steunpunten of bij Het Punt vzw, Brussel om aan te sluiten bij de gratis collectieve verzekering die gefinancierd wordt door de Nationale Loterij.

In elk geval geen paniek. Vrijwilligerswerk is geen gevaarlijke sport, noch een avontuurlijke onderneming waarbij je monsters moet trotseren en/of gevaarlijke hindernissen over moet. Wie zich gedraagt als een 'goed huisvader', loopt minder risico dan iemand die de spelregels die in het algemeen gelden of opgelegd worden door de organisatie aan de laars lapt.

Elke activiteit, of het nu in het vrijwilligerswerk gebeurt of niet, kan 'verkeerd' aflopen. Maar wees gerust, ook 'niets' doen, kan riskant zijn!

even recapituleren

De vrijwilligerswet beschermt je op twee manieren: door informatie te geven over de organisatie waarin je een activiteit zal opnemen, en door je 'immuun' te maken. De vrijwilligerswet beschermt echter niet alleen, ze wil je ook attenderen op een aantal zaken. Ze vraagt aandacht voor de kostenvergoedingen en indirect ook voor de papierwinkel die je eventueel in orde moet brengen alvorens je in het vrijwilligerswerk stapt.

Kostenvergoedingen

Het is mogelijk dat je als vrijwilliger kosten maakt voor het vrijwilligerswerk. Die kosten kunnen eventueel vergoed worden door de organisatie.

Je hebt geen recht op een kostenvergoeding. Sommige organisaties hebben geen geld om kosten te vergoeden. Je weet dat op voorhand omdat de organisatie verplicht is je dit mee te delen. Als jij accepteert dat er geen kosten worden vergoed, dan kan je daar achteraf ook geen punt van maken.

Een aantal organisaties hebben wel de financiële mogelijkheid om kosten te vergoeden. Jij moet als vrijwilliger weten, dat de vrijwilligerswet deze mogelijkheid biedt, waaruit de organisatie moet kiezen:

- Ofwel worden de kosten die jij kan bewijzen vergoed: je moet dan tickets, vervoersbewijzen, trajectbladen (waarop je gereden kilometers noteert), betaalbewijzen, kasbonnetjes,... kunnen voorleggen. Lever je geen bewijs van gemaakte kosten, kan én mag de organisatie je niet terugbetalen.
 - *Als je in dit systeem van bewezen (of reële) kosten zit, mag je enkel de bewezen (of reële) kosten terugkrijgen. Jij moet dat controleren. Ook al ben je actief in meer dan één organisatie.*
- Ofwel geeft de organisatie een zogenaamd forfaitaire vergoeding. Dat is een vast bedrag, dat niet per definitie overeenstemt met wat je effectief hebt uitgegeven. Je moet niets bewijzen, de organisatie heeft immers een soort berekening gemaakt die je vermoedelijke kosten dekt. Voordeel is dat jij geen bewijzen moet verzamelen en afgeven, maar het grote nadeel is dat als je meer kosten maakt dan het forfait, je dus iets uit je eigen zak moet voorschieten. De vrijwilligerswet stelt uitdrukkelijk dat je niet meer mag ontvangen dan 29,05 euro per dag (maximum) en in een kalenderjaar niet meer dan 1161,82 euro (bedragen 2008). Krijg jij meer, dan moet je het bedrag aangeven aan de belastingen! Je loopt bovendien het risico dat je niet meer als vrijwilliger wordt beschouwd, waardoor je dus de bescherming van de vrijwilligerswet verliest.

Marie-Jeanne is actief in de Blije Bloempjes, een vereniging die cursussen bloemschikken organiseert. Ze ontvangt een vergoeding voor haar vervoerskosten van en naar de vereniging. Ze rijdt tweemaal per week 30 kilometer. Marie-Jeanne kan deze kost bewijzen. De organisatie betaalt deze terug. Marie-Jeanne is ook actief in de sportvereniging,

waar ze geen kostenvergoeding ontvangt en is actief in een natuurvereniging. Die natuurvereniging vergoedt ook volgens het systeem van de bewezen (of reële) kosten. Marie-Jeanne kan dus hier haar kosten ook inbrengen.

Paulus is vrijwilliger bij de pikkers, een lokale vogelpikclub. Hij ontvangt eveneens een kilometervergoeding, en als hij jaarlijks nieuwe darts gaat kopen, ontvangt hij vanzelfsprekend het betaalde bedrag terug. Omdat Paulus ook de competities regelt en plant, en de vereniging zelf geen secretariaat heeft, maakt hij veel telefoongesprekken van thuis uit. Hij is met de vereniging overeengekomen dat een deel van zijn telefoonfactuur terugbetaald zal worden. Geen probleem als Paulus voor alle kosten een bewijs kan inleveren. Paulus geeft echter ook als vrijwilliger les in een socioculturele vereniging, die hem daarvoor 25 euro per vrijwilligersdag vergoedt. Die 25 euro moet Paulus aan zijn neus laten voorbijgaan, want de vrijwilligerswet laat niet toe dat hij een vergoeding ontvangt in zowel het ene (bewezen of reële kosten) als het andere (forfaitaire kosten) systeem.

Frieda is actief in de turnclub, waar ze tweewekelijks op maandag 28 euro als forfaitaire vergoeding ontvangt. Frieda is ook actief in een vereniging die boodschappen doet voor ouderen. Ook deze organisatie betaalt een forfaitaire kostenvergoeding. Op de maandag dat Frieda echter al 28 euro ontvangt, kan ze in haar tweede organisatie op diezelfde dag slechts een kostenvergoeding van 1,05 euro ontvangen, anders overschrijdt ze haar dagmaximum. Frieda zal er ook moeten op letten dat, als ze al haar forfaitaire kosten per jaar optelt, ze niet boven het maximumbedrag uitkomt! Ze kan dus niet per organisatie 1.161,82 euro ontvangen!

Ook even opletten als je met bewezen (of reële)kosten werkt. Deze kosten moeten realistisch zijn. Wie overdrijft, kan vroeg of laat tegen de lamp lopen.

nog enkele aandachtspunten omtrent de Kostenvergoedingen

- Zoals gezegd heb je er geen recht op, maar als de organisatie toezegt de kosten te vergoeden, moet ze zich eraan houden.
- Vaak is het de organisatie die bepaalt welke soort vergoeding (bewezen of forfaitair) ze hanteert. Als dat je in moeilijkheden brengt, praat er dan over met de organisatie, misschien kan ze er een mouw aan passen.

- Respecteer in elk geval de regels: de vrijwilligerswet verwacht ook van jou, vrijwilliger, dat je ervoor zorgt dat je beide systemen niet door elkaar mengt, of dat je niet meer ontvangt dan wat de wet toelaat.
- Denk erom dat vrijwilligerswerk in essentie 'onbezoldigde' inzet inhoudt. Zoek je enkel een bijverdienste, dan is het vrijwilligerswerk niets voor jou.

Kosten 'eigen aan de organisatie'

Vrijwilligers doen vaak boodschappen voor de organisatie, of schieten iets uit eigen zak voor. Het gaat hier om kosten die de organisatie eigenlijk moet betalen, en die 'eigen' zijn aan de organisatie. Ze maakt deze kosten om goed te kunnen functioneren.

We kunnen dit daarom niet beschouwen als een vrijwilligersvergoeding, want het is geen kost die de vrijwilliger voor zichzelf heeft gemaakt, zoals dat wel het geval is als je als vrijwilliger met je eigen auto rijdt, iets hebt gegeten tijdens een beurs,....

Nina is actief in een natuurvereniging. Ze gaat elke week naar de post voor de organisatie en schiet dan de betaling van de postzegels voor. Ook als ze kopies maakt, betaalt zij de rekening en brengt alles later binnen bij de organisatie. In dit geval kunnen we niet van een kostenvergoeding spreken, want Nina betaalt in de plaats van de organisatie. Het is geen kost die zijzelf heeft betaald. Dit noemen we kosten eigen aan de organisatie. Deze kosten staan volledig buiten het systeem van vrijwilligersvergoedingen.

Als Stefanie op stage gaat naar het buitenland om haar bij te scholen in haar vrijwilligersactiviteit, kunnen de kosten ook gezien worden als kosten 'eigen aan de organisatie': de organisatie wordt er beter van. Neemt Pierre deel aan een vergadering in London als vertegenwoordiger van een derdewereldbeweging, is het ook perfect mogelijk dat zijn kosten terugbetaald worden. Maar je merkt ook meteen dat voor al deze gemaakte kosten bewijsstukken aan te leveren zijn. Want, als Pierre twee dagen conferentie heeft en hij blijft een week voor zijn eigen plezier, dan is het niet logisch dat de organisatie ook deze korte vakantie vergoedt.

vergoedingen in natura

Sommige organisaties geven geen financiële tussenkomsten maar vergoeden in natura: ze geven inkomtickets, waardebonnen of materiële zaken.

Als dat heel sporadisch gebeurt, bijvoorbeeld omdat je jarig bent of voor nieuwjaar, dan is er niets aan de hand. Hopelijk ben je blij met je presentje.

Als je van de organisatie een vergoeding in natura krijgt met een zekere regelmaat, bijvoorbeeld wekelijks, tweewekelijks, maandelijks,... dan moet je wel even opletten. De vergoeding in natura is dan eigenlijk een vervanging van de forfaitaire vergoeding. De waarde van wat je krijgt mag de wettelijk bepaalde maxima niet overschrijden!

En, dan mag je deze vergoeding in natura ook niet mengen met bewezen (of reële) kosten.

let op je papierwinkel

De vrijwilligerswet wil dat zoveel mogelijk mensen vrijwilligerswerk kunnen doen. Ze heeft daarom een aantal drempels weggewerkt. Toch moeten sommige mensen eerst papieren in orde maken. Het gaat om personen die een vervangingsinkomen ontvangen.

wat moet je dan precies doen?

Je bent werkloos of bruggepensioneerd. Twee mogelijkheden.

Mogelijkheid 1: Je moet zelf de nodige stappen ondernemen

Je moet aan de RVA melden dat je je als vrijwilliger wil inzetten. Dat kan met een formulier C45B dat je zowel bij de RVA als bij je uitbetalingsinstelling kan opvragen. Je kan ook aan de organisatie vragen er eentje voor je af te drukken (www.rva.be, formulieren).

Jijzelf moet een deel van het formulier invullen, maar ook de organisatie. Je meldingsformulier is klaar. Breng het binnen bij je uitbetalingsinstelling.

Je kan meteen van start gaan met je vrijwilligersactiviteit. De RVA heeft nu 12 dagen de tijd om te reageren. De RVA kan:

- niets doen, na 12 dagen hoor je niets: je activiteit als vrijwilliger is aanvaard
- een weigering sturen: je moet dan stoppen met je activiteit
 - je kan de beslissing van de RVA wel in vraag stellen
- een beperking opleggen: je mag een deel van de activiteit(en) doen, maar voor sommige (deel)activiteiten legt de RVA een weigering op: je doet dan enkel de activiteiten waarvoor je een toestemming hebt

Patrick wil actief zijn in een culturele organisatie. Hij wil meehelpen aan de redactie van het tijdschrift en tijdens evenementen achter de tapkast staan. De kans bestaat dat de RVA de activiteit 'helpen achter de tap' weigert. Je

moet je daarbij neerleggen als vrijwilliger. Want als de RVA op controle komt en je betrapt, loop je het risico van een sanctionering.

Mogelijkheid 2: de organisatie heeft er al voor gezorgd

Een (beperkt) aantal organisaties heeft een algemene toelating op zak. Dat wil zeggen dat ze werklozen en bruggepensioneerden mag inschakelen zonder dat jij je teveel zorgen moet maken.

De kans bestaat dat je toch nog zelf even moet melden dat je actief wil zijn in die organisatie, maar dat is dan een formaliteit.

Enkele aandachtspunten voor werklozen en bruggepensioneerden:

- Vergeet de meldingsprocedure niet, het is in je eigen belang, want de RVA kan ten allen tijde organisaties controleren en als dan blijkt dat je actief bent zonder enige melding, loop je het risico op een sanctie
- Ben je bruggepensioneerd en je deed je vrijwilligerswerk al voor je in brugpensioen ging, vermeld dat dan
- Let erop dat de beslissing van de RVA meestal een bepaalde geldigheidsduur heeft (bijvoorbeeld een jaar), zorg er dus voor (of laat de organisatie er mee aan denken) dat je op tijd een nieuwe melding doet
- Als de RVA (stilzwijgend of niet) toestemming verleende, heb je alle rechten zoals elke andere vrijwilliger: ook jij mag een kostenvergoeding ontvangen (volgens de spelregels die voor iedereen gelden welteverstaan).

je bent gepensioneerd

Jij moet absoluut niets doen. Je kan je gewoon engageren als vrijwilliger.

je krijgt een uitkering van het ziekenfonds

Ga direct naar de adviserend geneesheer. Hij moet erover oordelen dat je gezondheidstoestand vrijwilligerswerk toelaat. Oordeelt hij dat het niet kan, dan mag je de activiteit niet opnemen.

Opgelet: een doktersbriefje van de huisarts volstaat dus niet!

Mag je vrijwilligerswerk doen, ben je natuurlijk even goed als alle andere vrijwilligers. Je mag dus ook een kostenvergoeding (respecteer de spelregels) ontvangen.

je krijgt een leefloon van het ocmw

Dan moet je eerst langs de dossierbeheerder passeren, zodat die op de hoogte is van het feit dat je je als vrijwilliger wil inzetten en binnen welke organisatie.

Van zodra je in het vrijwilligerswerk bent gestapt, krijg je vanzelfsprekend dezelfde behandeling als alle andere vrijwilligers. Een kostenvergoeding (volgens de regels van de kunst) is mogelijk.

Heb je een vraag over de meldingsplicht of het aanvragen van een toestemming? Contacteer dan gerust een steunpunt vrijwilligerswerk naar keuze (adressen achteraan)

nog even aandacht m.b.t. de paperassen

De vrijwilligerswet zegt nergens dat de organisatie je moet verwittigen over wat je moet doen als je een vervangingsinkomen hebt. Jij zou dat automatisch moeten weten.

Het is in elk geval zo dat de organisatie vaak ook een deel van de formulieren moet invullen. Je kan dus gerust ook aan de organisatie vragen je te helpen met deze administratie. Toch willen we je waarschuwen dat de verantwoordelijkheid bij jou, vrijwilliger, ligt. Vertik jij het om de opgelegde regels te volgen, zal jij het risico lopen een straf te krijgen als je de juiste procedure niet hebt gevolgd.

Uit de praktijk weten we ook dat deze aanvragen meestal erg vlot verlopen. Als jouw intenties correct zijn en de organisatie heeft niets te verbergen, dan mag het verkrijgen van een toelating normaal geen enkel probleem vormen. Veel succes ermee.

samenwerken is samen afspraken maken

De vrijwilligerswet heeft het grote voordeel dat ze er is voor alle vrijwilligers en dat ze bescherming biedt. Vanzelfsprekend kan ze niet alles regelen. Daarvoor zijn afspraken tussen jou, vrijwilliger, en de organisatie nodig.

niet elke activiteit staat zomaar open

De organisatie heeft het recht om bepaalde voorwaarden op te leggen voor ze je aanvaardt als vrijwilliger. Voor sommige activiteiten moet je bijvoorbeeld een rijbewijs hebben, of moet je eerst een vorming of opleiding van de organisatie volgen voor je je kan engageren.

Wil je persé die activiteit doen, dan moet je de spelregels opvolgen.

een vrijwilligersbeleid

De meeste organisaties volgen hun vrijwilligersbeleid: daarmee bepaalt de organisatie hoe ze vrijwilligers inschakelt, begeleidt en mogelijk de deur wijst. Jij kan als kandidaat-vrijwilliger onderworpen worden aan een 'selectieprocedure' waarmee jijzelf en de organisatie kunnen uitmaken of het vrijwilligerswerk wel je ding is.

De organisatie zal vaak ook nog een aantal vragen stellen aan jou als vrijwilliger, bijvoorbeeld:

- of je bereid bent om je X aantal keren per week of per maand in te zetten
- of je bereid bent deel te nemen aan vormingsactiviteiten
- of je bereid bent deel te nemen aan vrijwilligersvergaderingen
- of je bereid bent je te houden aan wat de organisatie je opdraagt

Zolang de organisatie je niets vraagt dat in strijd is met de wet (ze mag als ze zelf een verzekeringsplicht BA heeft niet aan jou vragen zelf een verzekering te sluiten om je tijdens je vrijwilligerswerk te beschermen), maar voor de rest kan ze wel een aantal eisen stellen om ervoor te zorgen dat de uitvoering van de taken zo correct mogelijk gebeurt.

De organisatie is immers verantwoordelijk en treedt vaak op als ‘opdrachtgever’: zij bepaalt welke activiteit je kan uitvoeren en binnen welke grenzen.

Als de organisatie je afvaardigt om in een adviesraad te zetelen, is het natuurlijk de bedoeling dat je daar het standpunt van de organisatie verdedigt, en niet je eigen persoonlijke standpunt.

Ben je actief binnen een verzorgingsinstelling, mag je enkel die taken doen waarvoor vrijwilligers ingeschakeld kunnen worden, je mag bijvoorbeeld geen verpleegkundige handelingen stellen?

Indien de natuurvereniging waarin je helpt je opdraagt beschermende kledij te dragen voor je snoeihout gaat hakselen, dan volg je die instructies op.

Er zijn zaken die de organisatie je niet moet zeggen, omdat ze beschouwd worden als ‘normaal’. Jij hebt als vrijwilliger de verantwoordelijkheid om de activiteiten zo voorzichtig en degelijk mogelijk uit te voeren.

Het hoort niet om in (half)beschonken toestand je vrijwilligersactiviteit aan te vatten. Vanzelfsprekend laat je iets weten als je toch niet aanwezig kan zijn als men je verwacht. Kortom, je gewoon gedragen zoals je dat van anderen verwacht, moet niet in aparte regels of gedragscodes worden gegoten.

Als jij het niet eens bent met wat de organisatie vraagt, dan start je er beter niet.

een contractje?

Een aantal organisaties stellen een soort vrijwilligersovereenkomst op. Het is ook hier weer aan de organisatie om uit te maken of dat ze dat nuttig vindt of niet (een aantal organisaties in de welzijns- en gezondheidsorganisaties zijn verplicht een dergelijke overeenkomst op te stellen én te laten ondertekenen)

Schotelt ze je er een voor, dan moet je dat accepteren, omdat het ook weer de keuze is van de organisatie. Wil jij dergelijk contractje niet hebben of niet ondertekenen, dan behoudt de organisatie het recht je te weren.

Ben je wat wantrouwig tegenover overeenkomsten in het vrijwilligerswerk? Vraag dan aan de organisatie of je de tekst mee naar huis kan nemen, zodat je alles rustig kan doornemen en nagaan of er iets is dat je niet begrijpt of waarover je nog bijkomende uitleg wil.

geen contractje?

Het is niet zo dat de vrijwilligers met overeenkomst beter, sterker, groter of wat dan ook zijn dan diegenen die vrijwilligerswerk verrichten zonder. Essentieel is dat vanaf je je engageert als vrijwilliger, jij ook een aantal plichten (naast de rechten) hebt. Die moet je naleven om goed te kunnen functioneren in de organisatie.

Vrijwillig staat dus niet gelijk aan vrijblijvend. Het is niet omdat je iets doet in je vrije tijd, zonder dat je daarvoor betaald wordt, dat jij zomaar doet wat je wil, zonder rekening te houden met de organisatie.

levenslang?

Met of zonder overeenkomst: het engagement is niet per definitie levenslang. Je bepaalt in feite zelf hoe lang je actief wil of kan zijn. Controleer wel of de organisatie zelf geen minimumengagement vraagt alvorens je toehapt.

Als vrijwilliger kan je de samenwerking beëindigen. Best is dat je dat wel aan de organisatie laat weten, zodat ze maatregelen kan treffen om de activiteit verder te laten lopen. Gewoon wegblijven is ronduit onbeleefd. Een organisatie kan er ook voor kiezen om de samenwerking stop te zetten. Dat kan gebeuren omwille van het feit dat jij je niet aan de afspraken houdt, de activiteit niet goed uitvoert, in conflict ligt met een ander,....

Net zoals aan het begin van de samenwerking adviseren we hier dat je ook bij of voor het beëindigen van het vrijwilligerswerk een gesprek voert. Het is verhelderend voor beide partijen.

vragen en praten mag

De meest prettige manier van samenwerken is dat je als vrijwilliger ook een aantal vragen kan stellen voor je eraan begint. Je kan omwille van de ene of de andere reden misschien niet tweemaal per week paraat staan. Praat er dan over met de organisatie. Leg uit waarom je zo graag wil meewerken. Geef aan dat een aantal van de eisen die zij stellen voor jou wat te hoog zijn gegrepen. ‘Stomme heren kan men immers niet dienen’, als je niet zegt wat jij verwacht en kan bieden, dan kan de organisatie daarop niet inspelen. Jammer, want zo verliezen jullie allebei kansen.

tenslotte

Zo, we hebben de belangrijkste principes van het vrijwilligerswerk toegelicht. In een beknopte brochure kunnen we natuurlijk niet alle mogelijke praktijken belichten.

Vrijwilligerswerk is levendig en divers. In een aantal sectoren gelden ook nog specifieke regelingen. De organisatie zal je hierin wel wegwijs maken.

Heb je toch nog een vraag? Leg ze voor aan de organisatie of contacteer een steunpunt naar je keuze.

**Meer info nodig over de aansprakelijkheid en immunititeit van de vrijwilliger of over de kostenvergoeding?
Bestel onze heldere, speelse posters via bestel@vsvw.be.**

nuttige adressen

Steunpunt Vrijwilligerswerk Antwerpen

Boomgaardstraat 22 bus 100
2600 Berchem
03/240.61.65
vrijwilligerswerk@provant.be

Steunpunt Vrijwilligerswerk Limburg

Universiteitslaan 1
3500 Hasselt
011/23.72.24
vrijwilligerswerk@limburg.be

Steunpunt Vrijwilligerswerk Oost-Vlaanderen

PAC Het Zuid
Woodrow Wilsonplein 2
9000 Gent
09/267.75.44
vrijwilliger@oost-vlaanderen.be

Steunpunt Vrijwilligerswerk - Het Punt

Treurenberg 24
1000 Brussel
02/218.55.16
hetpunt@busmail.net

Steunpunt Vrijwilligerswerk Vlaams-Brabant

Provincieplein 1
3010 Kessel-Lo
016/26.73.25
vrijwilligerswerk@vl-brabant.be

Steunpunt Vrijwilligerswerk West Vlaanderen

Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41
8200 Brugge
050/40.34.87
vrijwilligerswerk@west-vlaanderen.be

Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw

Amerikalei 164
2000 Antwerpen
03/218.59.01
info@vsvw.be

colofon

Redactie:

Eva Hambach
m.m.v. Lien Madou

Lay-out:

www.x-oc.com

Druk:

Halewijn, Antwerpen

Deze tekst biedt informatie aan de vrijwilliger over de vrijwilligerswet. De tekst bevat de basisinformatie. Voor volledige informatie verwijzen we naar andere publicaties en naar www.vrijwilligerswerk.be

“Informatie voor de vrijwilliger”, is gerealiseerd door het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw in opdracht en in het kader van het Informatie- en Educatieproject dat door Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gezin, Minister Vanackere, is gefinancierd.

Deze tekst mag door vrijwilligers geraadpleegd en gebruikt worden, mits bronvermelding.
Wordt gratis verspreid.

Datum: 18 september 2008

D/2008/9253/02